

## Mit jelent a folyó- és a reál áras kiadás?

A GDP vagy a költségvetési kiadások *folyó áras* (nominális) értéke azt mutatja meg, hogy az adott évben, az akkor érvényes árakon mérve mennyi volt az összes hazai termék és szolgáltatás, illetve az állami kiadások értéke. Egyszerű példával élve, egy kilogramm kenyérem mai ára az az érték, amennyit ma kell fizetni érte.

A *reál áras* érték kiszűri az infláció hatását. Ennek elsősorban akkor van jelentősége, ha különböző évek adatait akarjuk összevetni, két év folyó áras (nominális) kiadásait ugyanis nincs értelme összevetni: az egyik alma, a másik körte. A fenti példára visszatérve: holnapi kenyérem árát akkor tudom összevetni a mai kenyérem árával, ha kiszűröm közben az infláció miatti emelkedést.

Az idősebbek még jól emlékeznek rá, hogy 1960-ban száz forint egy négytagú család heti ételmezésére is sok lett volna, 2010-ben pedig legfeljebb fél liter tejet vehettünk belőle. Ha egymás utáni éveket tekintünk, akkor persze nem ekkora a különbség, de a lényeg ugyanaz: egy forintnak két különböző évben nem ugyanannyit ér.

Az összevetés akkor lehetséges, ha kiszűrjük az évek közötti árváltozások (az infláció) hatását. Ez úgy a legegyszerűbb, ha a régebbi adatot választjuk kiindulópontul, és a másik adatot a régebbi adat árszínvonalára számoljuk át. Például, ha azt akarjuk látni, hogy mennyit nőttek az oktatásra fordított kiadások 2009 és 2010 között, akkor a 2010-es kiadási összeget átszámoljuk a 2009-es árszínvonalra. Példa: A 2009-es kiadás 1191,621 milliárd Ft. A 2010-es 1287,109 milliárd Ft. Az infláció 2010-ben 4,2% volt, tehát 1,04-gyel osztunk. Az eredmény  $1287,109/1,04 = 1237,6048$ , tehát 45.9838 milliárd forinttal nőttek az oktatási kiadások.